

26. 7. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zjednodušení rozvodového řízení - aktuální právní úprava vs. změny, které zavádí rozvodová reforma

V současnosti existují dvě varianty rozvodů, a to rozvod sporný a nesporný. V případě sporného rozvodu zjišťuje soud příčiny rozvratu manželství na rozdíl od nesporného rozvodu, kdy se žádné příčiny rozvratu manželství neuvádějí a nezjišťují. Pokud se však manželé chtějí ubrat cestou nesporného rozvodu, je potřeba, aby byli ve shodě ohledně toho, že manželství je nenapravitelně rozvráceno, dále ke dni zahájení řízení o rozvod musí manželství trvat nejméně 1 rok a manželé spolu nesmí déle než 6 měsíců žít.

Také pokud mají manželé nezletilé dítě, tak si musí uzavřít dohodu o úpravě poměrů k nezletilému dítěti, kterou následně schválí soud v rámci opatrovnického řízení a dále dohodu o úpravě svých majetkových poměrů, bydlení a případně výživného v době po rozvodu, kterou naopak musí doložit soudu rozvodovému. Nesporný rozvod je tedy možný pouze za splnění veškerých práve uvedených podmínek a v případě nesplnění jediné z nich je nutné jít cestou sporného rozvodu.

U obou variant jsou zahájena minimálně 2 soudní řízení, a to nejprve řízení opatrovnické, ve kterém se projednávají poměry k nezletilým dětem, konkrétně otázka péče, výživy a případného styku, a jakmile je toto řízení pravomocně ukončeno, tak manželé čeká ještě řízení rozvodové. Co se týče otázky vypořádání společného jmění manželů, tak mají manželé několik možností, buďto mohou vypořádat své společné jmění manželů dohodou, kterou mohou uzavřít nejpozději do 3 let od zániku společného jmění manželů anebo pokud se nejsou schopni dohodnout, tak je nutné zahájit soudní řízení o vypořádání společného jmění manželů. Pokud by nenastala ani jedna z těchto skutečností, tak po 3 letech od zániku společného jmění manželů nastává právní domněnka podle § 741 a 742 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku.

V důsledku Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, a další související zákony, tzv. rozvodová reforma, který schválila vláda 12. června 2024 a předloha nyní poputuje do Poslanecké sněmovny, přičemž účinnost novely se plánuje od 1. 1. 2025, má dojít ke značným změnám, jejichž cílem je:

- urychlit celý proces,
- respektovat rozvod manželství jako zásadní změnu statusového práva podléhající soudní pravomoci,
- odstranit podmínky, které nepomáhají řešení situace a zatěžují rodinu i justici,
- zachovat ochranu dítěte rozvádějících se rodičů a jeho participační práva,
- podpořit v maximální možné míře schopnost rozvádějících se rozvést smírně a nekulminovat konflikt,
- podpořit rodičovské schopnosti rozvádějících se rodičů,

- a zavést efektivní opatření umožňující zabránit eskalaci konfliktu.

V rámci novely se plánují následující změny:

Zrušení zjišťování příčin rozpadu manželství

Samotné rozvodové řízení bývá často pro manžele náročné a stresující a pokud se rozvádějí spornou cestou, tak je nutné zjistit příčiny rozvratu manželství, které se následně uvádějí v odůvodnění rozsudku o rozvodu. Jedná se o poměrně velký zásah do soukromí, jelikož je nutné před soudem hovořit o soukromých a citlivých záležitostech, se kterými se někteří lidé nesvěřují ani svým známým, natož úplně cizí osobě. Reforma má nově zavést to, že se příčiny rozvratu manželství budou zjišťovat pouze ve specifických případech, které jsou vymezeny v § 755 odst. 2 písm. b) a § 762 odst. 1 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, případně v rámci vypořádání společného jmění manželů.

Zrušení podmínky odděleného soužití po dobu delší než 6 měsíců

Další novinkou je odpadnutí jedné z podmínek nesporného rozvodu, v rámci které, nesmí spolu manželé žít déle než 6 měsíců. V praxi již nyní postačuje shodné prohlášení manželů, že je tato podmínka splněná a soud nemá nástroje na to, aby tuto podmínku zkoumal. Zrušení podmínky odděleného soužití po dobu delší než 6 měsíců je tedy u nesporného rozvodu více než na místě a soud již nebude splnění této podmínky nadále posuzovat.

Konec výslechů manželů při jejich shodě

V rámci rozvodového řízení je nutné provést výslech obou manželů, kdy u nesporného rozvodu probíhá pouze krátký výslech, v rámci kterého, se soud dotazuje na názor manželů na rozvod manželství, zda na něm trvají a dále po nich chce některé základní informace týkající se například jejich vzdělání či způsobu vedení domácnosti. Při sporném rozvodu soud v rámci výslechu navíc zkoumá příčiny rozvratu manželství. Výjimkou, kdy soud může od výslechu upustit je situace, kdy by jeho provedení bylo spojeno s velkými obtížemi.

Jelikož u nesporného rozvodu je výslech manželů pouze formalitou, tak nově by již soud k výslechu manželů nepřistupoval, pokud se manželé shodnou na trvalém a nenapravitelném rozvratu manželství a soud nebude mít nad těmito výroky pochybnosti.

Sloučení rozvodového a opatrovnického řízení

Pokud se manželé chtějí rozvést a mají spolu nezletilé děti, tak je nutné zahájit dvě samostatná řízení, kdy každé z nich řeší jiný soudce a není ani neobvyklé, když je každé řízení vedeno u jiného soudu. V řízení o rozvodu manželství je místní příslušnost soudu určovaná podle posledního společného bydliště manželů a v opatrovnickém řízení je místně příslušným soudem soud, v jehož obvodu má nezletilé dítě bydliště. V praxi je potřeba jako první vyřešit otázku poměrů k nezletilým dětem a až jakmile je o péči a výživě, popřípadě styku pravomocně rozhodnuto, tak se nařizuje první jednání ve věci rozvodu manželství, které může následovat klidně až za pár měsíců od pravomocného ukončení opatrovnického řízení.

Aktuálně se jedná i v případě nesporného rozvodu o poměrně zdlouhavý a zatěžující proces, který však má být rozvodovou reformou značně zjednodušen. Novelou občanského zákoníku má dojít ke spojení opatrovnického řízení s řízením rozvodovým, a to jak v případě rozvodu sporného, tak také rozvodu nesporného. Pokud však nebude spojení řízení vhodné, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení. Pokud by tedy došlo ke spojení, tak by řízení, v němž má být rozhodnuto o úpravě poměrů nezletilého pro dobu po rozvodu, bylo „hlavním řízením“, se kterým by bylo spojeno

řízení o rozvod.

Zrušení přítomnosti kolizního opatrovníka

Dosud je u obou variant rozvodů, tedy také v případě nesporného rozvodu, kdy se rodiče na všem dohodli, potřeba, aby bylo nezletilé dítě v opatrovnickém řízení zastoupeno tzv. kolizním opatrovníkem, kterého soud při řízení jmenuje. Nezletilé dítě nemůže být zastupováno žádným z rodičů.

Podle plánované novely má však dojít ke zrušení přítomnosti kolizního opatrovníka pro řízení, která byla rodiči zahájena podle obsahu návrhu a k němu přiloženého stanoviska druhého rodiče ve vzájemné shodě o obsahu dohody o úpravě poměrů nezletilého. V těchto řízeních je dítě zastoupeno zákonným zástupcem, a jsou-li jimi rodiče, pak oběma rodiči nebo podle jejich volby jedním z nich. Soud by však jmenoval dítěti opatrovníka, jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodičem a dítětem nebo mezi dětmi těchto rodičů, anebo pokud o to dítě požádá, kdy o právu jmenovat dítěti opatrovníka musí být dítě rodiči poučeno.

Závěr

Novelu vnímám jako velice přínosnou, a to zejména v otázce spojení opatrovnického řízení s řízením rozvodovým, kdy je zejména při nesporném rozvodu vedení dvou samostatných řízení naprosto zbytečné a zatěžuje to jak soudy, tak také účastníky. Také kvituji značná zjednodušení nesporného rozvodu, která novela přináší, kdy by již nemusel být potřeba výslech manželů a jednání by mohlo proběhnout pouze za účasti právních zástupců a také bude moci v opatrovnickém řízení zastupovat dítě jeho zákonný zástupce, a nikoliv kolizní opatrovník, který je pro dítě naprosto cizí osobou.

Mgr. Nikol Labuťová,
právník

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ | ATTORNEYS AT LAW

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)